

Перший урок 2011/2012 навчального року

Тема: Україна – наш спільний дім

Мета: Узагальнити та систематизувати знання учнів про Україну, її історію, державні та народні символи.

Розвивати увагу, пам'ять, виразність читання.

Виховувати любов до рідної країни, почуття патріотизму.

Обладнання: мультимедійне слайд шоу зображення прапора, гімну, герба, малюнки квітів, терновий вінець, грамзаписи пісень, вишиті рушники, вислови про Батьківщину.

I. Вступне слово учителя.

Дорогі діти! Ось і ще одні веселі канікули пролетіли на крилах теплого і ласкавого літа. І знову вересень, і шкільний дзвоник кличе вас до праці. Кожен наступний клас — це новий щабель вашого фізичного, розумового і морального зростання, яке не відбувається само собою, для цього потрібна праця мускулів, розуму, серця. Тож вітаючи вас, уже семикласників, із початком навчального року, я щиро бажаю, щоб ця праця не була для вас примусовою, хай вона приносить вам радість і хороші результати. У цьому допоможе усвідомлення високої мети, заради якої ви ходите в школу. Стати справжньою людиною, особистістю, — ось ваша головна ціль. До неї ви йдете не один рік, крок за кроком і на кожній вищій сходинці все більше усвідомлюєте у чому суть справді людського. І що цікаво: чим більше людина знає й розуміє, тим більше питань ставить перед нею життя, тим вищий ідеал особистості, тим вимогливіша вона до себе.

Мине ще один рік — і ви станете на порозі юності, найпрекраснішої пори в житті людини. Якими ви вступите у цей чарівний світ, залежить від вас самих, від того, як успішно будете формувати своє "я", вибудовувати храм своєї душі.

Нагадаю те, про що ми не раз говорили у попередніх класах: основним вихователем кожного з вас будете ви самі, адже без самовиховання неможливе втілення у життя високих ідеалів.

У нас ще буде багато серйозних роздумів і розмов про ці ідеали. Сьогодні ж зупинимось на найважливішому з них. Цей ідеал багатьма людьми сьогодні потоптаний, знехтуваний, багато в ньому зневірилися; немало й таких, у кого його, на жаль, і не було. Йдеться про патріотизм, любов до Батьківщини, — глибоку, щиру, не на словах, а на ділі.

Поняття Батьківщини росте разом з вами, збагачується новим, усе глибшим змістом. Нещодавно для вас обмежувалось рідною хатою, де вперше пізнали любов та опіку мами і тата, ласку бабусі, мудрість дідуса, тепло родини. Проминуло раннє дитинство — і вже стежинка від хати повела вас до школи. Саме тут відкрили для себе, що ви не просто діти своїх батьків, а ще й українці, а

Батьківщина наша — Україна, велика і прекрасна. Вам розповідала про неї перша вчителька. На уроках ви співали пісні й декламували вірші, знайомились з державною символікою, знаходили на карті її ріки, міста і гори, засвоювали мову, звичаї і традиції, читали оповідання з історії. Читаючи книги про минуле, ви захоплювались героїзмом і звитягою справжніх синів Батьківщини, якими уславлена кожна епоха: і княжа доба, і козацька, віки неволі і часи визвольних змагань. Та чим дорослішаєте ви, тим все більше здатні аналізувати минуле й сучасне.

Чи не виникало у вас запитання, — чому доля нашого народу така трагічна? Прогорнімо сторінки історії — від найдавніших до новітніх часів. Чому не витримала татаро-монгольського іґа Руська держава? Вистояла б вона, якби була монолітною, єдиною! Та річ у тому, що вона розпалась на окремі князівства ще до нашестя татаро-монголів. А удільні князі дбали не про єдність і могутність держави Руської, вони воювали між собою за землі, за владу.

У кожного з нас є рідна хата.

Подумайте, скільки потрібно праці, щоб утримувати в домі порядок і лад, щоб було в ньому чисто й затишно, щоб жилося заможного.

Україна — наш спільний дім. Тож маємо дбати всі, щоб були в ній добробут і лад, мир і злагода, вічна краса. Усі ми повинні усвідомити: своє, рідне — не тільки хата й подвір'я, а й вулиця, село чи місто, де ти живеш, ліс і річка, степ і море. Якби кожен це пам'ятав, — чи були б засмічені лісосмуги, ниви і шляхи, отруєні водоймища, понівечені насадження, понищені святині?

Україна з надією дивиться в завтрашній день, чекає на вас, завтрашніх господарів життя. Ви потрібні їй мудрі, умілі, дбайливі і людяні. Тож попри всі щоденні турботи пам'ятайте про головне — вибудовуйте храм своєї душі, формуйте себе як Людину, яку сотворив Господь подібною собі.

Сьогодні на уроці ми перегорнемо сторінки нашої історії. Плідно працюючи, перетворимо ось цей терновий вінок на барвистий віночок України — символ віри, надії і любові, символ щирої дружби і гостинності українського народу.

За кожне повідомлення ми будемо прикрашати вінок квітами. Першу нашу квіточку прикріплять дівчатка. Це чорнобривці — символ материнської любові, терпіння.

1 –й Мій край чудовий – Україна,
Тут народились ти і я.
Тут над ставком верба й калина,
Чарівна пісня солов'я

2 –й Багато держав є, людей і мов різних
Та кожному мила одна лиш єдина
Найкраща з усіх, то є рідна країна,
Мені ж наймиліша – моя Україна.

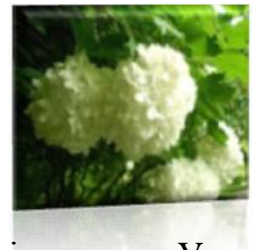
3–й Україна – одна з найбільших європейських держав. Її площа 604
тис. кв. м.

4–й На її території проживає понад 110 національностей.

5 –й Чисельність населення України становить близько 50
млн. чоловік.

6 –й Вистраждавши, виборовши собі волю, Україна має тепер свою
державну мову, свої державні символи: герб, прапор, гімн які уособлюють її
історію.

Вчитель: Молодці, діти. Гарні повідомлення ви підготували. Прикріпіть і
ви свою квіточку. Це калина – символ неперервності роду українців, символ
любові, гармонії.

Вчитель: А тепер, дітки, ми поговоримо про національні символи України.
Ваші однокласники підготували інсценізацію легенди, яка називається «Урочиста
пісня трьох братів».

(На стільці сидить учень у вишитій сорочці з кобзою в руках і розповідає...)

Кобзар: Давно – давно жила колись собі жінка. І було в неї три сини. Росли
вони чесними, сміливими, дуже любили свою матусю, готові були віддати за неї
своє життя. Попідросли і вирішили піти у світ.

1-й син. Мамо, піду-но я межи люди, подивлюся світ.

Мати. Ну що ж, сину, йди, та пам'ятай рідну домівку, а на згадку візьми із собою золоту корону з трьома промінцями, хай в далекім краю зігріває вона тебе.

Кобзар: Минув час, і завдяки своєму розуму став старший син великим князем, бо трюхпроменева корона, яка зігрівала людей і вела вперед, показувала шлях до кращого життя. Дали першому синові ім'я Тризуб, а знак, що дала йому мати, назвали гербом.

Вчитель: Золотий тризуб на блакитному тлі - символ влади.
(малюнок тризуба на дошці, див. додаток).

Він зустрічається ще з часів Київської Русі, зокрема на монетах Київського князя Володимира Великого. Герб - це частина корони, яку носили київські князі. Чому саме тризуб вважають гербом України? Мабуть, тому, що число три завжди вважалося числом казковим, чарівним. У багатьох казках ви знайдете розповіді про три бажання, три дороги... А ще у тризубові відображено триєдність життя - це батько, мати, дитя, які символізують собою Силу, Мудрість, Любов.

Хлопчик1:

Наш герб – тризуб, це воля, слава, сила.

Наш герб – тризуб, недоля нас косила.

Та ми росли, ми є, ми завжди будем,

Добро і пісню несемо ми людям/

(Учень прикріплює квітку до тернового вінка М'ята – рута – символ очищення і діючості)

Кобзар: Настала черга середнього сина.

2-й син. Пустіть мене, мамо, світ подивитися.

Кобзар: Дала йому мати в дорогу жовто-блакитний одяг. Своїми звияжними ділами прославляв свою матір, одержав середній син імення Прапор.

Вчитель: Національний прапор України - це синьо-жовтий прапор. Синій - це колір неба, води, миру, а жовтий - колір хліба, життя.

(малюнок прапора на дошці, див. додаток).

Хлопчик 2:

*Прапор - державний символ.
Це для всіх – ознака сили,
Це для всіх - ознака слави
Синь – жовтий прапор маєм:
Синє - небо, жовте – жито.
Прапор свій оберігаєм,
Він – святиня, знають діти.
Прапор свій здіймаєм гордо,
Ми з ним друзі і єдині.
Ми навіки вже – народом
Українським в Україні.*

(Учень прикріплює квітку до тернового вінка. Мальва – символ любові до рідної землі).

Кобзар: А там, де був наймолодший син, завжди лунала дзвінкоголоса пісня. Адже мама своєму наймолодшому синові подарувала соловейків голос. І одержав син за свій джерельний голос, величний спів на ім'я Гімн.

Вчитель: З давніх-давен люди в урочистих обставинах виконували хвалебні пісні, які з часом стали називатися гімнами, але з ширшим змістом та ідеями.

Слухаючи Гімн Батьківщини, ми завжди згадуємо історію свого народу і сповнюємося гордістю за його бойові та трудові досягнення.

(Малюнок гімну на дошці, див. додаток).

Вчитель: У державі має бути затверджений закон, за яким вона існує. Такий закон називається Конституцією.

Хлопчик3:

*Слова палкі, мелодія вродлива
Державний гімн ми знаємо усі.
Для кожного села, містечка, міста –
Це клич один з мільйонів голосів.
Це наша клятва. Заповідь священна.
Хай чують друзі і вороги,
Що Україна вічна, незнищенна.
Від неї ясне світло навкруги.*

(Учень прикріплює барвінок до тернового вінка. Барвінок – символ радісної життєвої сили і вічності).

Вчитель: Ось і підійшла до кінця наша казка.

З того часу ідуть поруч три брати - Тризуб, Прапор, Гімн і прославляють рідну неньку. І там, де вони проходять, лунає урочиста пісня «Одна калина за вікном».

Енергізатор.

(Вправа виконується сидячи. Діти виконують певні рухи).

Наша Україна багата на ліси, пшеничні поля, чисту воду.

- Якщо ви знаєте, що треба берегти природу, економити чисту воду, - **дайте один одному руку.**

- Якщо ви вважаєте, що кожен повинен любити і піклуватись про нашу Батьківщину – Україну, - **сплесніть у долоні.**

- Якщо ви вивчаєте рідну мову, дбаєте про її чистоту, бережете українську пісню, - **сплетіть руки вгорі.**

- Якщо ви впевнені, що треба з повагою ставитись до Герба, Прапора і Гімна, - **встаньте.**

(Пояснення про поведінку під час звучання Гімну України)

10 –й учень:

Україно! Символи твої
Пронесемо ми через віки!
Лиш тобі серця даруємо палкі!
На дорогах Всесвіту для нас
Урочисто гімн тепер звучить!
У шанобі, з трепетом у серці
І дорослий і малий мовчить!

(Учень прикріплює волошку. Вона – символ святості, чистоти, привітності).

Вчитель: В умовах незалежності нашої держави мова, хоч і не без труднощів, поступово займає гідне місце у суспільстві. У Декларації про державний суверенітет України зазначається, що Україна забезпечує національно-культурне відродження українського народу, його історичної свідомості і традицій. Водночас право на національно-культурний розвиток гарантується представникам усіх національностей, які проживають на території нашої держави.

(Виконується пісня «Рідна мова»).

(Один із учнів прикріплює конвалію, вона – символ чистоти, скромності, надії відродження, весни).

11 –й учень:

Настала переміна!
У цьому ж – ні найменшого гріха,
На Україні буде Україна,
А не чиясь окраїна глуха.
Це так природно!
Так здається просто...
Що генієм омріяне пророцтво
Урешті-решт усе-таки збулось!

Вчитель: Ви - майбутнє України. То ж своїми знаннями, працею, здобутками підносите її культуру, своїми досягненнями славте її. Будьте гідними своїх предків, любіть рідну землю так, як заповідав великий Тарас, бережіть волю і незалежність України, поважайте свій народ і його мелодійну мову. Шануйте себе і свою гідність, і шановані будете іншими.

12 –й учень: Ніхто не зупинить історії хід –
Будує свій дім Україна.
І стверджує нині і захід і схід,
Що ми є велика родина.

(Пісня «Одна калина»).

(Учениця прикріплює квітку мак – символ мужності і незламності, символ пам'яті про українських героїв).

(Звучить пісня «Земля, що зветься Україна»).

13 –й учень: Яка ж красива ти –
Уквітчана весною,
Провіщана ключами журавлів,

Розбуджена бурхливою грозою
І пориванням річок до морів.

14 – й учень: Яка ж красива ти –
Розгониста степами,
Висока горами –
Аж в синю височінь,
Скрізь явори стоять богатирями
Понад дорогами століть і поколінь.

15 – й учень: Яка ж красива ти –
В гостинності одверта
Із усміхом назустріч доброти,
Яка ж ти мужня, сильна і уперта,
Як недруг стане на твоїм путі.

16 – й учень: Розквітай, прекрасна Україно!
Рідна земле, матінко моя.
Хай лунає мова солов'їна,
Пісня неповторная твоя.

17 – й учень: Хай смереки, ясени, тополі,
Квіти, луки, трави і сади.
Шепчуть вірші щедрі, добрі,
Вільні, чисті, із джерельної води.
(Пісня «Господи, помилуй нас», муз Т. Петриненко).

Вчитель: Ось і прикріпили ми ще одну квітку – символ України. Соняшник – символ достатку, працелюбності і миролюбства українців).

А зараз я попрошу наших дівчаток – україночок підійти ось до цього красивого вінка.

(Дівчатка тримаючи в руках вінок із квітів говорять слова..)

1 дівчинка: Чим повниться земля – руками золотими,
Незламним духом вольності бринить,
Онуками, нащадками своїми,
Яким Бог дав на Україні жити.

2 дівчинка: І щоб сором не сліпив нам очі,

3 – дівчинка: За лінь, байдужість, що нам душі рве,

4 – дівчинка: Нехай збуваються слова пророчі:

Всі: Не вмерла Україна і не вмере!

5 – та дівчинка: Вона жива і буде довго жити,
 Бо то є мати, що завжди одна!
 Велика честь на нас лягає відродити,
 Те, що плакала й пестила вона.

(Всі учасники співають «Ще не вмерла Україна»).

(Вчитель прикріплює останню квітку – ромашку. Ромашка – символ душевної чистоти).

Ось наш тернистий вінок, завдяки вам, діти, перетворився на квітучий вінок, ще один символ України. Символ краси, молодості, вічності і слави.

❖ Люблять батьківщину не за те, що вона велика, а за те, що своя.

Сенека

❖ Той, хто не любить своєї країни, нічого любити не зможе.

Д. Байрон

❖ Кожному мила своя сторона.

Г. Сковорода

❖ Свою Україну любіть. Любіть її Во врем'я люте. В останню тяжкую минуту за неї Господа моліть.

Т. Шевченко

❖ Народ мій є! народ мій завжди буде! Ніхто не перекреслить мій народ!

В. Симоненко

❖ Вітчизна – ось і альфа, і омега!

Д. Павличко

❖ Хто батьківщині добре слугує – вельможних предків не потребує.

Французьке прислів'я

❖ Дзвін шабель, пісні, походи, воля соколина, тихі зорі, ясні води – моя Україна.

В. Сосюра

❖ Я єсть народ, якого Правди сила ніким звоєвана ще не була.

П. Тичина

❖ І дим батьківщини солодкий.

Овдій

❖ Шматок землі, ти звешся Україною. Ти був до нас. Ти будеш після нас.

❖

Л. Костенко.